

▶ Helsinki
Kevät 2007

PK-YRITYYSBAROMETRI

 Helsingin Yrittäjät

 FINNVERA

Esipuhe

Suomen Yrittäjät ja Finnvera Oyj tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja tämän kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometria kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raportteina. Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Kevään 2007 Pk-yritysbarometri perustuu noin 3700 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut hyvä.

Tässä kevään 2007 alueellisessa raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana ja elinkeinoilmastoa. Lisäksi tarkastellaan yritysten rahoitusta, kasvuhakuisuutta sekä yritysten kehittämistarpeita ja -esteitä. Erityiskysymykset koskevat keinoja, joilla edistää yrittäjyyttä, työllistymistä ja yritysten kasvua.

Helsingissä 11.4.2007

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät ry

Pauli Heikkilä
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
JOHDANTO.....	4
AINEISTO.....	5
1 Helsingin ja koko maan yritykset	7
2 Yritykset ja työllisyys.....	8
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	9
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	9
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	10
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	11
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	12
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	15
7 Elinkeinoilmasto	16
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	18
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	19
10 Yrittäjyysilmapiiri.....	20
11 Pk-yritysten rahoitus	21
12 Pk-yritysten laajentuminen	23
13 Pk-yritysten kasvun edellytykset ja innovaation esteet.....	25

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat edelleen suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Helsingissä ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Helsingissä toimivista pk-yrityksistä 42 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja kahdeksan prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat samat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Edelliseen kyselyyn verrattuna Helsingissä toimivien pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana ovat hiukan heikommat. Koko maan suhdannenäkymät ovat edellisen kyselyn tasolla.

Koko maan ja Helsingin pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Suhdannenäkymät ovat alueen yritysten keskuudessa koko maata paremmat tuonnin arvon, yrityksen kannattavuuden sekä tuotekehityspanostusten osalta. Helsingissä toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana, ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Näkymät henkilökunnan määrän osalta ovat Helsingissä samat kuin syksyllä 2006.

Alueen pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteeksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna kustannustasoon ja kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne yleensä koetaan alueella suuremmiksi kehittämisen esteiksi kuin koko maassa keskimäärin. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla Helsingin pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä puolella, rahoituksen saatavuus kolmanneksella ja rahoituksen hinta joka kymmenennellä.

Helsingin pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys ja työvoiman saatavuus. Alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, joka neljäs pitää kysynnän riittämättömyyttä työllistämisen esteenä ja joka viides työvoiman saatavuutta. 31 prosentilla Helsingin pk-yrityksistä ja 27 prosentilla koko maan pk-yrityksestä ei ole tarvetta työllistää.

Helsingin pk-yrityksistä 30 prosenttia on ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisen vuoden aikana, ja koko maan yrityksistä 32 prosenttia. Ulkopuolista rahoitusta aikoo ottaa Helsingissä toimivista pk-yrityksistä 21 prosenttia seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 25 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta käyttöpääomaksi. Helsingin pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (85 %).

18 prosenttia koko maan pk-yrityksistä sekä 22 prosenttia Helsingin pk-yrityksistä on pyrkinyt kasvamaan kansainvälistymällä. Helsingiläisillä yrityksillä on ollut eniten ongelmia kysynnän kanssa sekä paikallisessa johtamisessa. 19 prosentilla helsinkiläisistä yrityksistä on ollut vaikeuksia näiden kahden tekijän suhteen.

Tärkeimpänä keinona yritysten kasvun kannustamiseksi pidetään sekä koko maan että Helsingin pk-yritysten keskuudessa yritysten ja yrittäjien verotuksen kehittämistä sekä työnantajan sopimusriskin alentamista työllistämisen helpottamiseksi. 24 prosenttia Helsingin pk-yrityksistä piti verotuksen kehittämistä kasvun kannalta tärkeimpänä ja 17 prosenttia sopimusriskin alentamista.

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta tammi-, helmi- ja maaliskuussa 2007.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2002 sekä Fonecta ProFinder yritysrekisteriä, josta otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti. Otokoko on 3782 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty internetkyselyinä 29.1.–26.2.2007. Osa vastaajista värvättiin osallistumaan kyselyyn puhelimitse. Tiedonkeruu on toteutettu Taloustutkimus Oy:n CAWI-ohjelmalla (Computer Aided Web Interview). Raportin luvussa "Aineisto" on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Helsingin osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimuksessa tutkimusjohtaja Ville Haikola, yhteyspäällikkö Jyrki Kärpänoja ja markkinatutkija Jarno Rautio, Suomen Yrittäjissä ekonomisti Harri Hietala ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 6 olevan kartan mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Uusimaa).

2) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.

3) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.

Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana

paranee 39 %, huononee 9 % ⇒ saldoluku = + 30 %

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista

toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoä käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

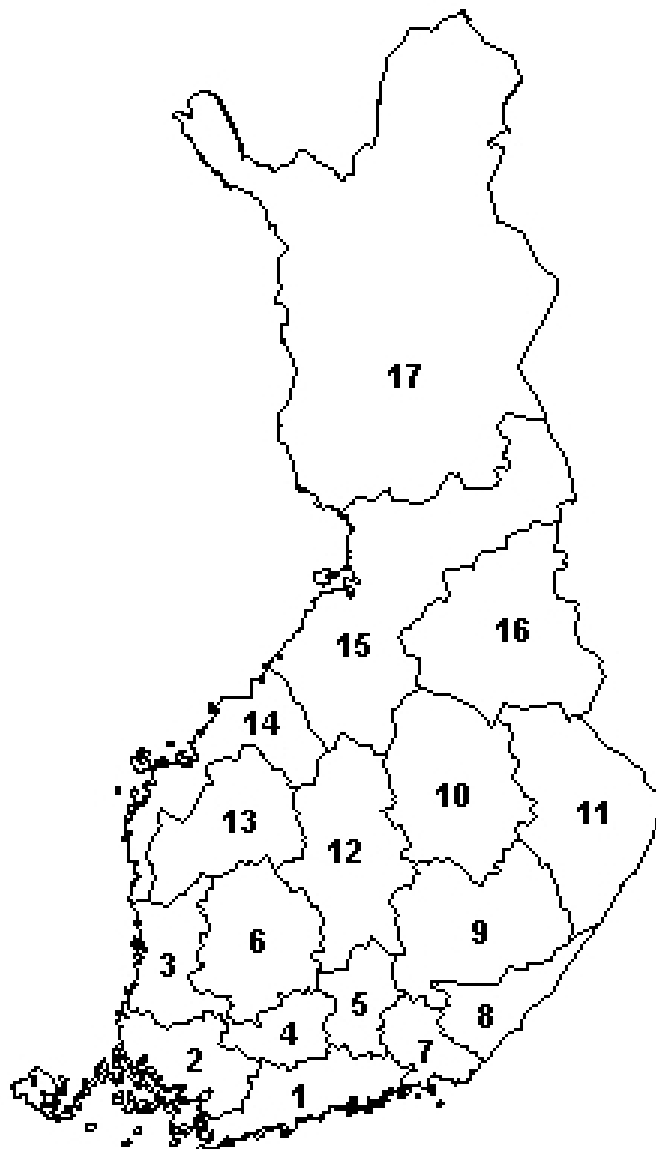
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 1/2007 - Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	HELSINKI	449	12 %
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: D)	31	7 %
	Rakentaminen (TOL: F)	49	11 %
	Kauppa (TOL: G)	118	26 %
	Palvelut (TOL:H, I, K, O)	251	56 %
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	153	34 %
	5 - 9 henkilöä	77	17 %
	10 - 19 henkilöä	101	22 %
	20 - 49 henkilöä	63	14 %
	50+ henkilöä	55	12 %
LIIKEVAIHTO VUONNA 2006	Alle 0,20 milj. euroa	92	20 %
	0,20 - 0,49 milj. euroa	61	14 %
	0,50 - 1,49 milj. euroa	101	22 %
	1,50+ milj. euroa	194	43 %
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	75	17 %
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	187	42 %
	Pyrkii säilyttämään asemansa	125	28 %
	Ei kasvutavoitetta	50	11 %
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	9	2 %
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	314	70 %
	Kyllä, vie itse suoraan	85	19 %
	Kyllä, tuotteita viedä osana toisen yrityksen tuotekokonaisuutta	54	12 %
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	285	63 %
	1996 - 2000	79	18 %
	2001 - 2006	85	19 %
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	323	72 %
	Palkattu toimitusjohtaja	97	22 %
	Muut	29	6 %

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
  - Helsinki
  - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
  - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

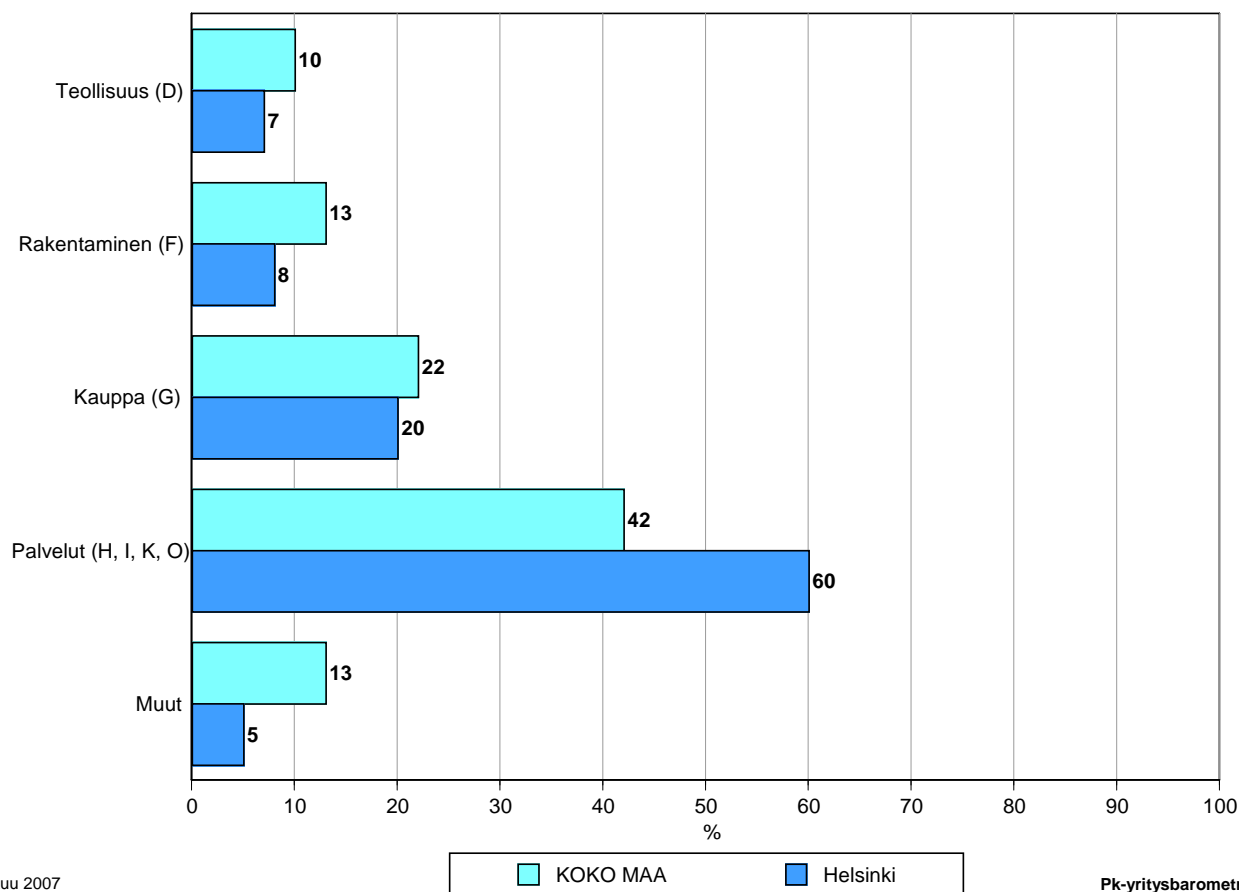
Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

Tutkimustulokset

1 Helsingin ja koko maan yritykset

Suomessa oli 236 435 yritystä vuonna 2005.¹ Näistä yrityksistä noin 31900 toimi Helsingissä. Helsingissä on palvelualojen yrityksiä suhteellisesti selvästi enemmän ja teollisuuden sekä rakennusalan yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin.²

1. YRITYSTEN OSUDET ERI TOIMIALOILLA

Helmikuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

Toimialan nimen jäljessä on sulussa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialanumero.

¹ Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri
² Yritystiedot, lähde: Fonecta ProFinder yritysrekisteri.

2 Yritykset ja työllisyys

Helsingissä toimivissa yksityisen sektorin yrityksissä ja yhteisöissä työskenteli vuonna 2004 noin 223100 työntekijää³. Työttömyysaste oli vuonna 2006 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun mukaan koko maassa 7,7 % ja koko Uudellamaalla 5,5 % (Helsingin työttömyysaste ei käytettävissä).

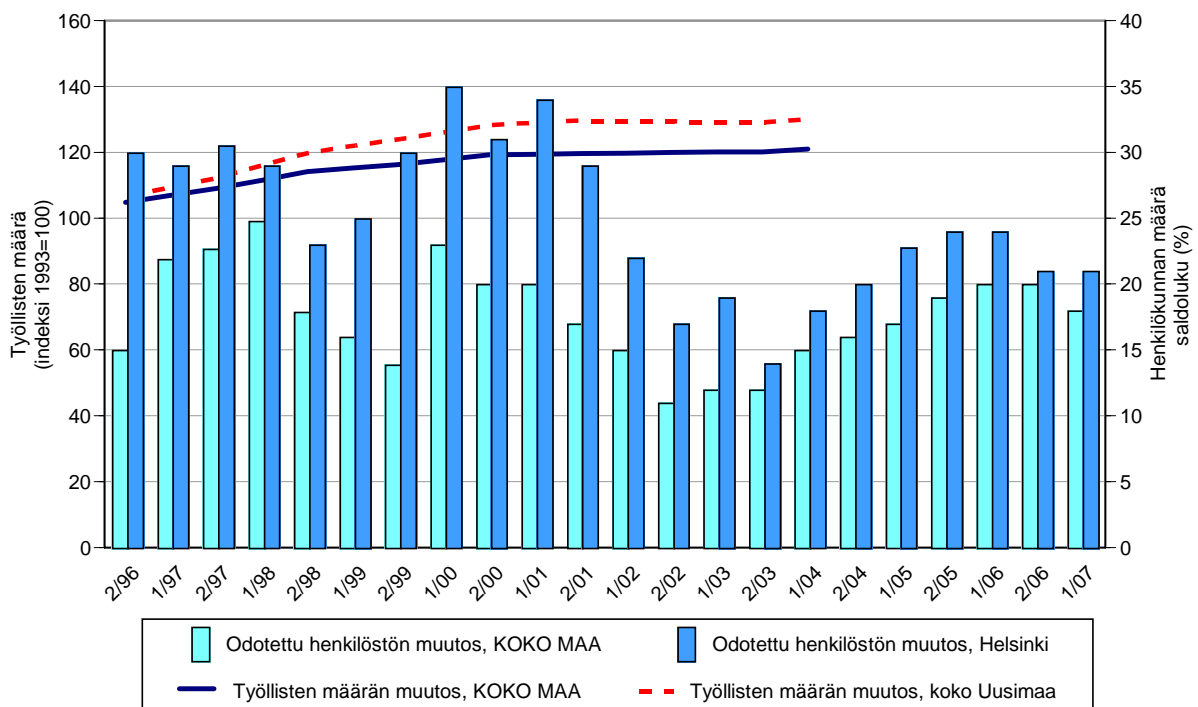
Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	24	70	6	18
Helsinki	25	71	4	21

Helsingissä toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana, ja henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella parempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Helsingissä samat kuin syksyllä 2006 (saldoluku myös tuolloin +21 %). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät hieman huonommat kuin edellisessä kyselyssä, sillä syksyllä 2006 henkilökunnan määrän saldoluku oli +20 %.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Uudenmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Helsingin pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana⁴. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta vuodelta 2004.

2. HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄN MUUTOSODOTUKSET SEURAAVAN VUODEN AIKANA SEKÄ TYÖLLISTEN MÄÄRÄN TILASTOITU MUUTOS

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

³ Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

3.1 Yleiset suhdannenäkymät

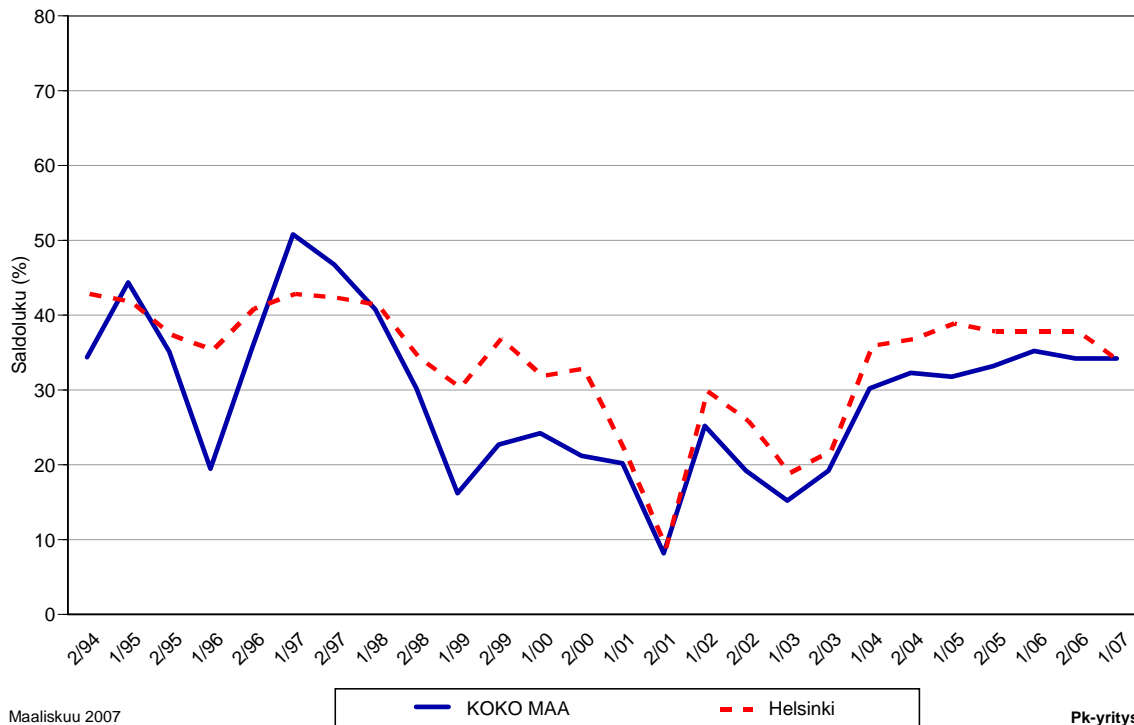
Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	41	52	7	34
Helsinki	42	50	8	34

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Helsingissä ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Helsingissä toimivista pk-yrityksistä nyt 42 prosenttia ennakoii suhdannenäkymien lähimmän vuoden aikana paranevan ja kahdeksan prosenttia yrityksistä ennakoii suhdanteiden heikkenevän. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat lähes samat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 2/94 lähtien. Syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna ovat Helsingissä toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana pienessä laskussa. Koko maan keskimääräiset suhdannenäkymät ovat pysyneet ennallaan.

3.1 YLEISET SUHDANNENÄKYMÄT LÄHIMMÄN VUODEN AIKANA

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yrityksbarometri
Kevät 2007

3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

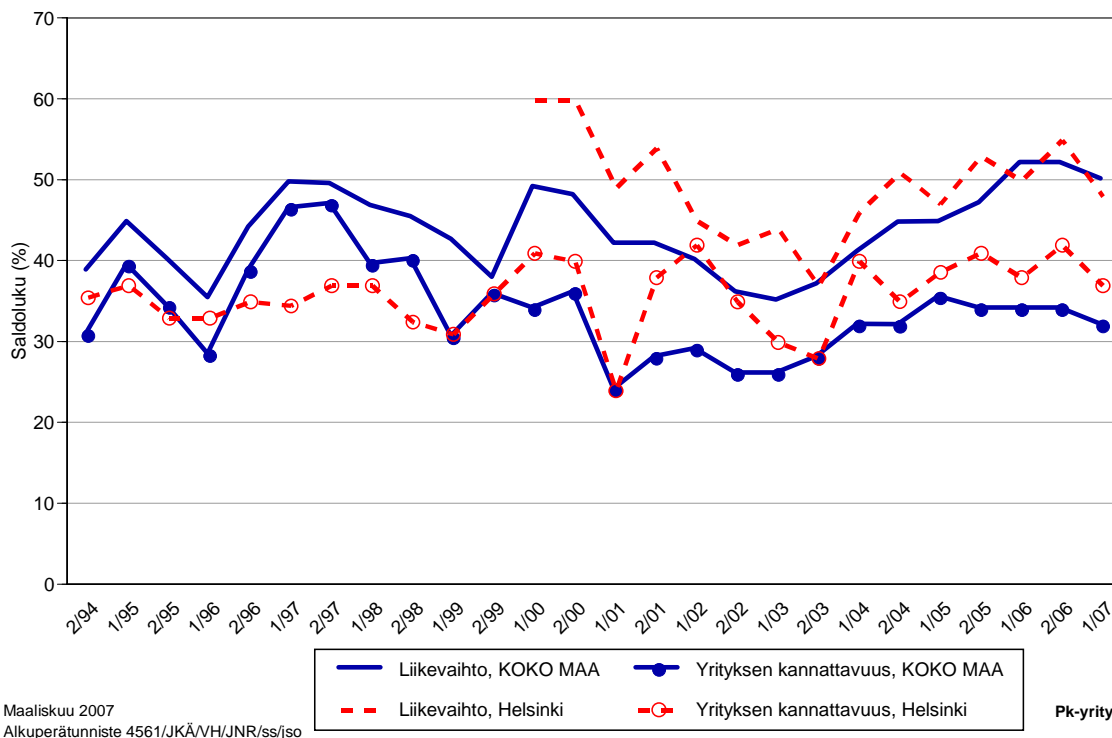
Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vakavaraisuus	Tuotekehitys-panostukset
KOKO MAA								
Suurempi	57	22	18	18	42	44	44	28
Yhtä suuri	35	61	74	74	50	45	50	64
Pienempi	8	17	8	7	8	12	6	9
Saldoluku (%)	50	4	9	11	33	32	39	19
Helsinki								
Suurempi	58	19	18	23	40	49	43	32
Yhtä suuri	32	62	73	68	50	40	51	58
Pienempi	10	19	9	9	10	12	6	10
Saldoluku (%)	48	0	8	14	30	37	36	21

Koko maan ja Helsingin pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen edelleen positiivisia. Helsingissä toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät ovat keskimääräistä paremmat tuonnin arvon, yrityksen kannattavuuden ja tuotekehityspanostusten osalta. Tuotantokustannusten nousua ennakoitiin Helsingissä harvempi kuin koko maassa keskimäärin. Liikevaihdon, investointien arvon, viennin arvon ja vakavaraisuuden osalta Helsingin suhdannenäkymät ovat heikommät kuin koko maassa keskimäärin.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁵ kehitys jaksosta 2/94 lähtien. Sekä liikevaihdon että yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Helsingissä selvästi laskeneet syksyn 2006 kyselystä. Koko maan suhdannenäkymät ovat näiden kahden tekijän osalta lievässä laskussa.

3.2 SUHDANNENÄKYMÄT SEURAAVAN VUODEN KULUTTUA

⁵ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana.

4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

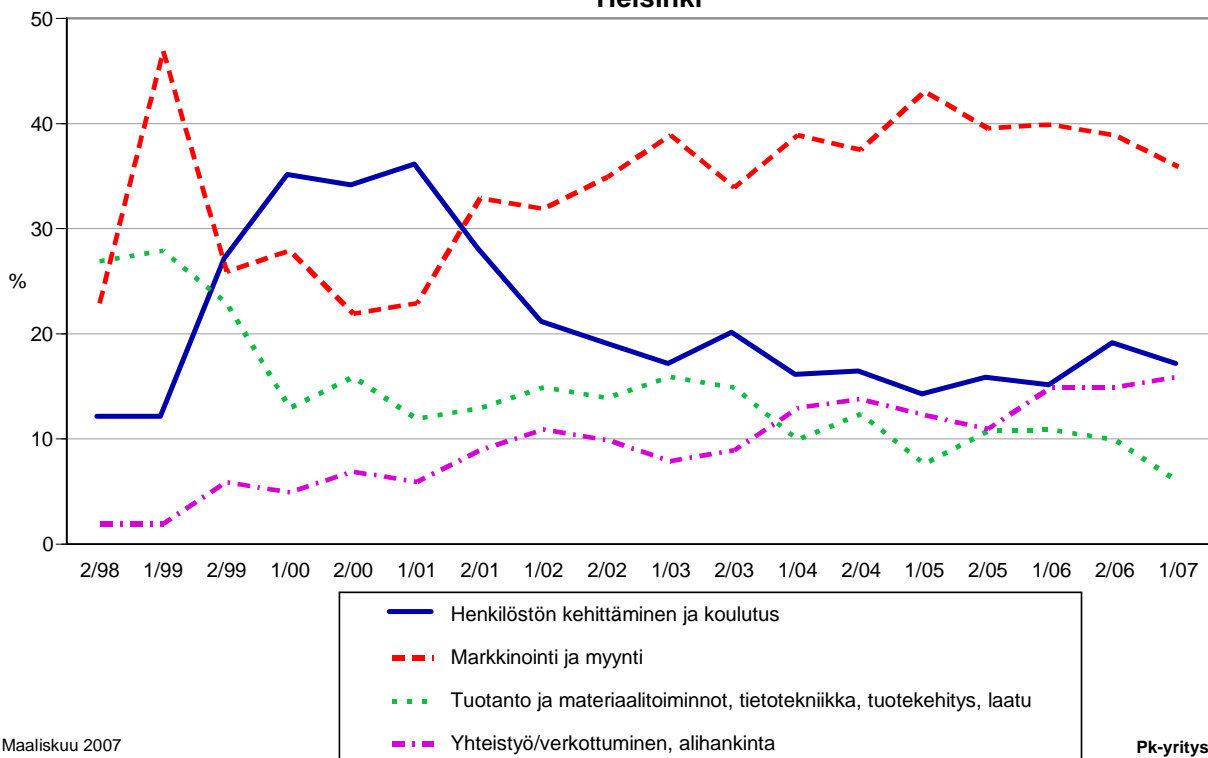
Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA %	Helsinki %
Johtaminen	5	6
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	17
Markkinointi ja myynti	35	36
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	6	8
Tuotanto ja materiaalitoinnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	10	6
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	16
Ympäristö- ja muiden säädosvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	8	9

Koko maan ja Helsingin alueen pk-yritysten kehittämistarpeet ovat melko samankaltaisia. Helsingin pk-yrityksissä koetaan olevan koko maan keskiarvon tavoin eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Seuraavaksi eniten kehittämistarvetta sekä alueen että koko maan pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa, minkä lisäksi Helsingissä koetaan olevan lähes yhtä paljon kehittämistarvetta yhteistyössä/verkottumisessa sekä alihankinnassa.

Yhteistyöhön/verkottumiseen ja alihankintaan liittyvät kehittämistarpeet ovat lisääntyneet hiukan Helsingissä toimivien pk-yritysten keskuudessa syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna. Henkilöstön kehittämiseen ja koulutukseen, markkinointiin ja myyntiin sekä tuotantoon ja materiaalitoinnintoihin liittyvät tarpeet ovat sen sijaan laskeneet.

4. PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISTARPEET Helsinki

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Helsinki
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	6	4
byrokratia	2	1
työlainsäädäntö	1	1
työehtosopimukset	1	1
muu sääntely	2	2
KUSTANNUSTASO	15	16
verotus	3	4
palkkataso	2	4
työn sivukulut	7	5
muut tuotantokustannukset	3	2
KILPAILUTILANNE	24	25
kireä kilpailutilanne	16	15
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	3
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	1	1
markkinoita vääristävät tuet	1	1
harmaa talous, konkurssit jne.	1	1
kysynnän riittämättömyys	2	4
RAHOITUS	8	7
rahoituksen saatavuus	2	3
rahoituksen hinta	2	1
vakuuksien puute	4	4
RESURSSITEKIJÄT	29	28
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	16	13
alihankkijoiden/osatoimittajien		
saatavuus	3	3
toimitilat	3	3
koneet ja laitteet	1	1
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	4	7
YLEINEN SUHDANNE- /MAAILMANTILANNE	8	10
MUUT TEKIJÄT	7	8
EI OSAA SANOA	3	2

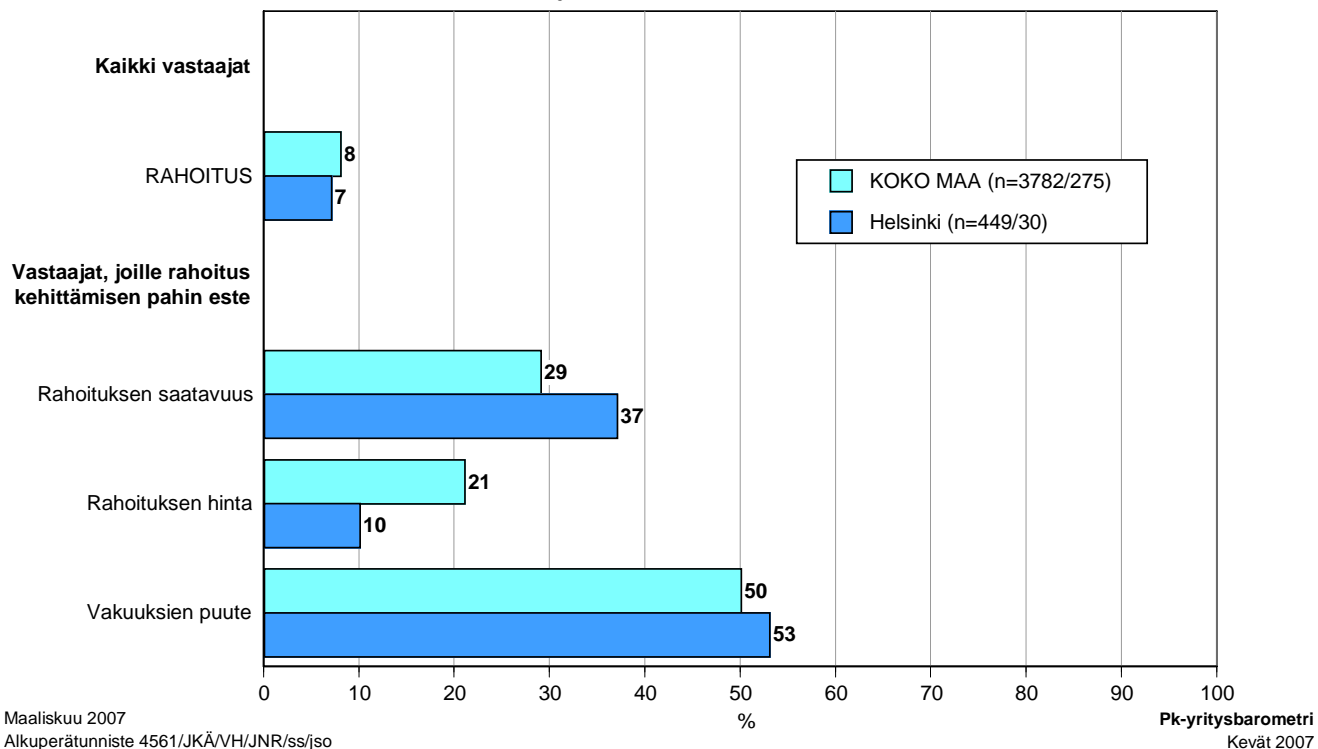
Helsingissä pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat edelleen resurssitekijät sekä kilpailutilanteeseen liittyvät tekijät. Resurssitekijöistä erityisesti ammattitaitoisen työvoiman saatavuus koetaan alueen pk-yritysten keskuudessa yrityksen kehittämisen esteiksi. Koko maan pk-yritysten tuloksiin verrattuna yleinen suhdanne-/maailmantilanne, kustannustaso sekä kilpailutilanne koetaan hiukan suuremmiksi kehittämisen esteiksi kuin koko maassa keskimäärin.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 7 prosentilla Helsingin pk-yrityksistä. Näistä yrityksistä vakuuksien puute on pahimpana esteenä yli puolella, rahoituksen saatavuus noin joka kolmannella ja rahoituksen hinta 10 prosentilla. Helsingissä toimivat pk-yritykset kokevat nyt rahoituksen olevan pienempi kehittämisen este kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Koko maassa kasvuhakuiset⁶ pk-yritykset pitävät rahoitusta kokonaisuudessaan nyt selvästi suurempana kehittämisen esteenä verrattuna syksyn 2006 tilanteeseen. Helsingin alueella rahoituksen merkitys kehittämisen esteenä on heikentynyt viime syksystä sekä kasvuhakuisten että kaikkien pk-yritysten keskuudessa.

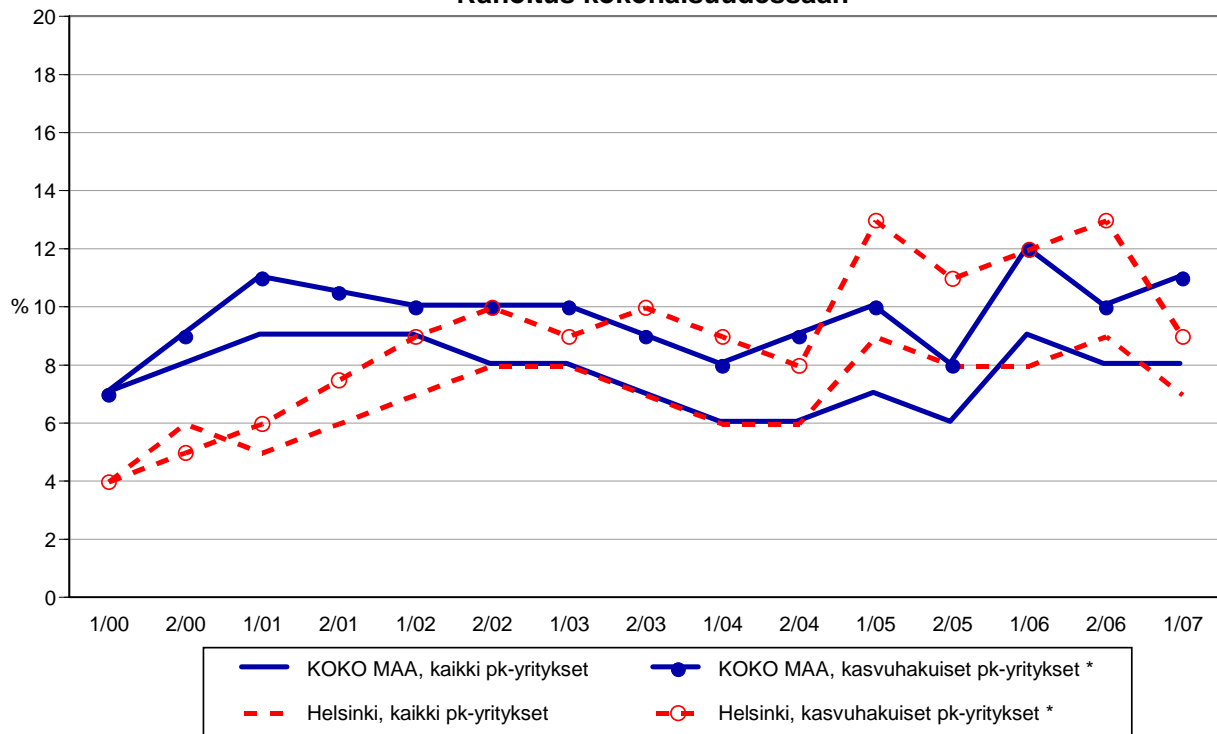
⁶ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

5.1 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET**- Rahoitus -**

n=kaikki vastaajat/rahoitus suurin kehittämisen este

5.2 PK-YRITYSTEN KEHITTÄMISEN ESTEET - Rahoitus kokonaisuudessaan -

Maaliskuu 2007

Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

*) Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien mukaan

Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

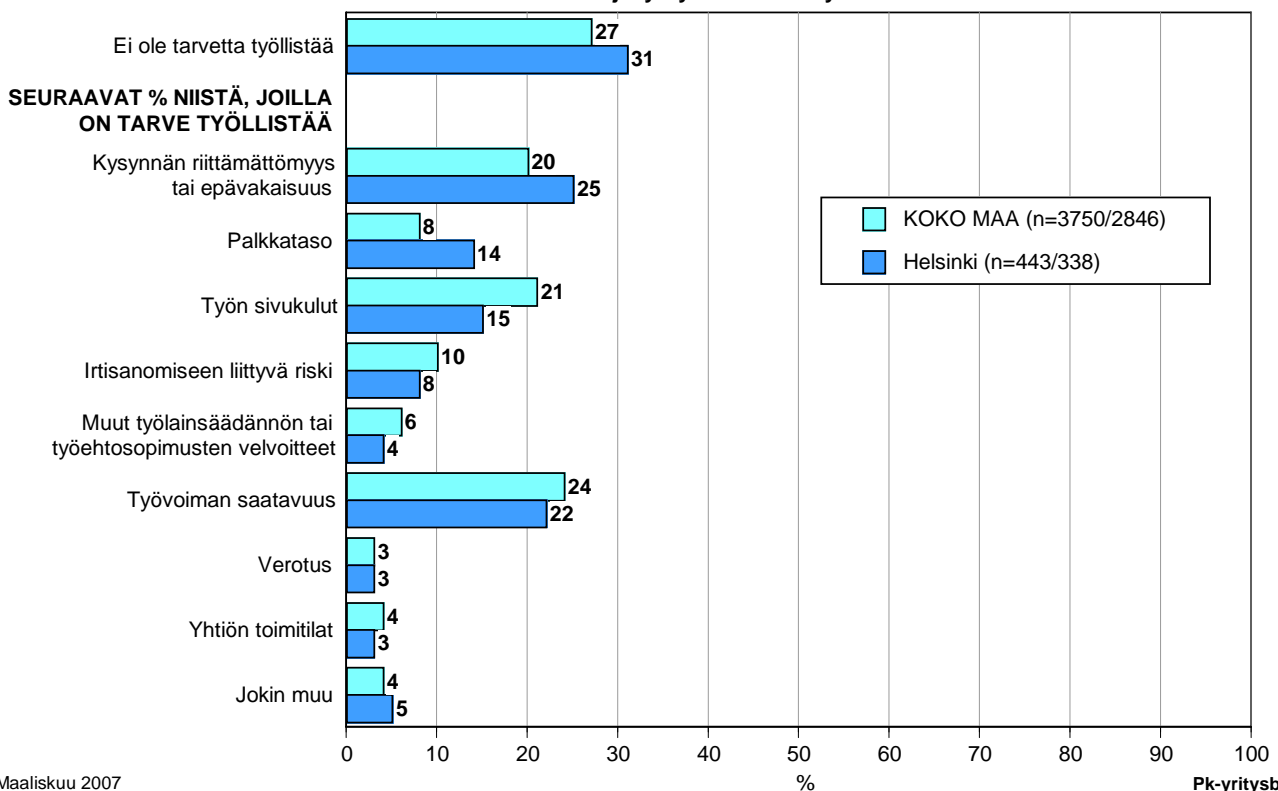
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Helsingin pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus sekä työvoiman saatavuus, joita noin joka neljäs niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on tarve työllistää, pitää työllistämisen suurimpana esteenä. Koko maan tasolla näiden kahden lisäksi myös työn sivukulut koettiin usein työllistämisen esteeksi. Palkkatasoa pidetään Helsingin alueella useammin työllistämisen esteenä kuin koko maassa keskimäärin. Lähes kolmanneksella Helsingin pk-yrityksistä sekä noin neljänneksellä koko maan pk-yrityksistä ei ole tarvetta työllistää.

6. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN SUURIN ESTE

n=kaikki vastaajat/yrityksellä tarve työllistää

Maaliskuu 2007

Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/sjo

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

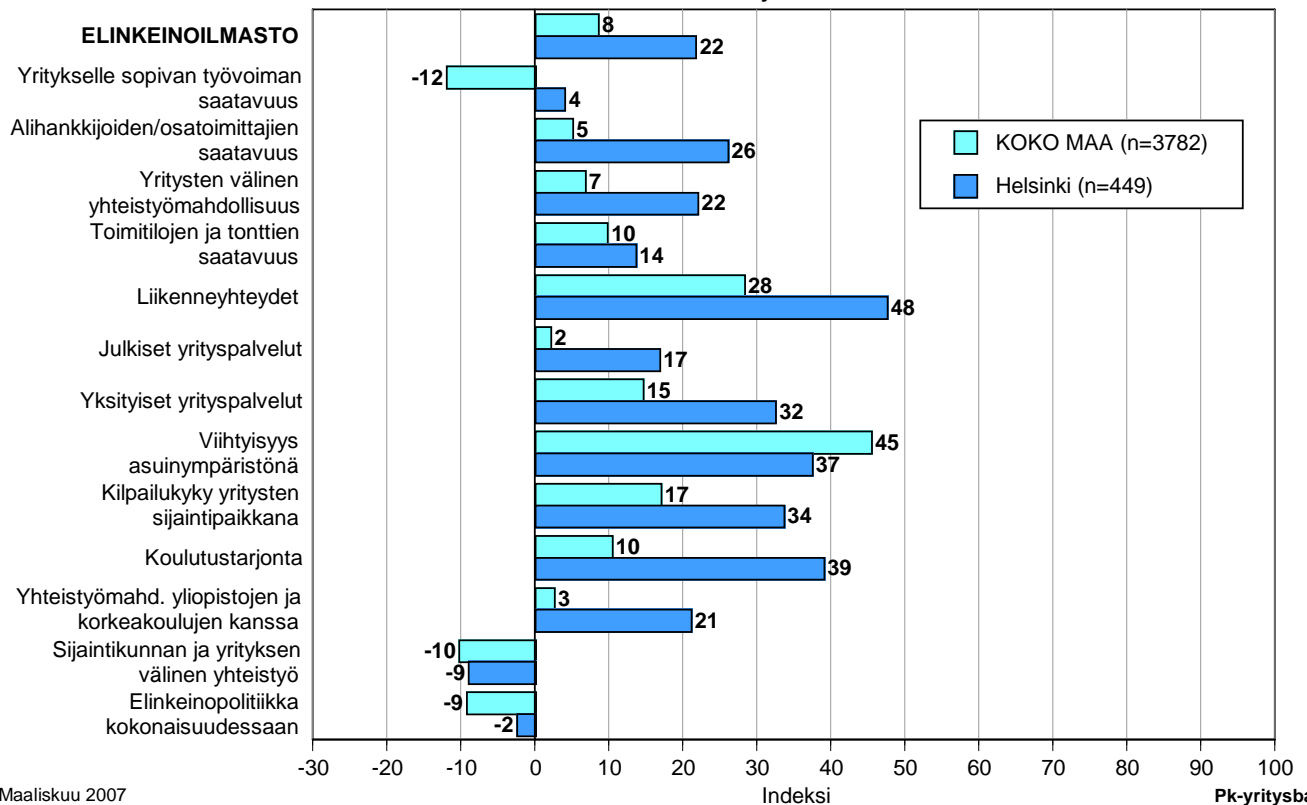

7 Elinkeinoilmasto

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Helsingissä selvästi tyytyväisempiä kuin koko maassa keskimäärin. Kaikkein tyytyväisimpiä Helsingissä ollaan liikenneyhteyksiin sekä koulutustarjontaan, kun taas tyytymättömiä alueella ollaan yritykselle sopivan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön. Helsingissä sijaitsevat pk-yritykset ovat kaikkien osatekijöiden suhteen koko maan keskiarvoa tyytyväisempiä lukuun ottamatta alueen viihtyisyyttä asuinympäristönä. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Helsingissä pysynyt ennallaan. Koko maan keskimääräinen tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on myös lievässä laskussa. Aiemmin kysytty tekijä 'yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut' ei ole ollut mukana kyselyssä vuodesta 2006 lähtien.

7.1 ELINKEINOILMASTO

n=kaikki vastaajat

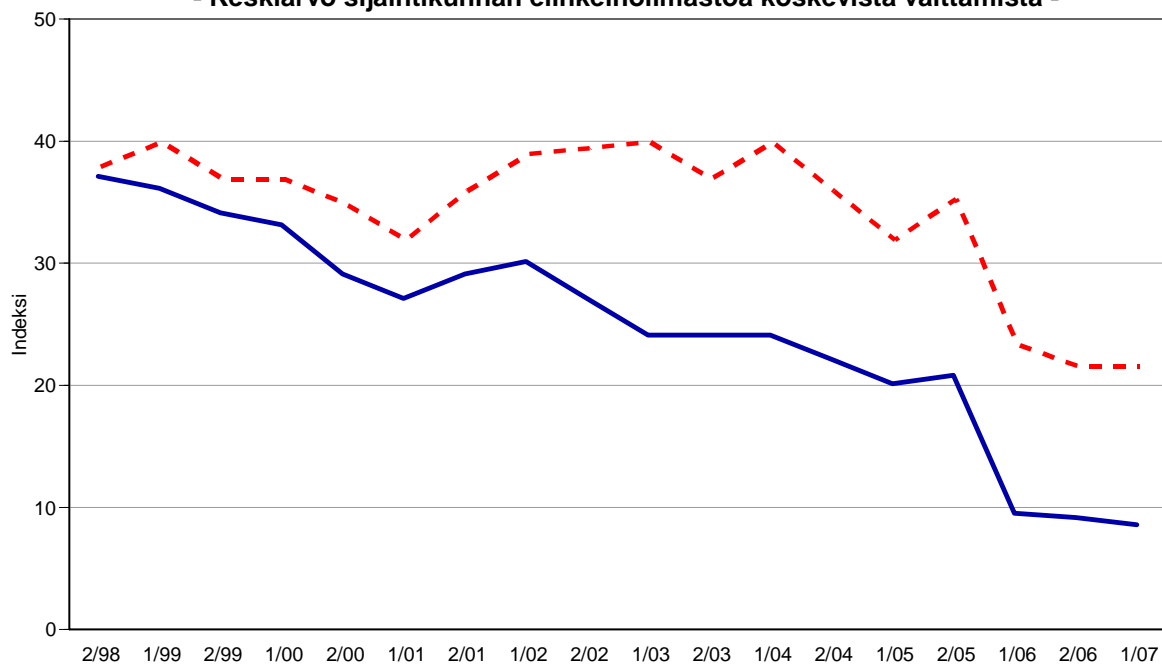
Maaliskuu 2007

Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/js

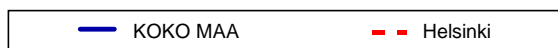
Pk-yrittäjäbarometri
Kevät 2007

7.2 ELINKEINOILMASTO

- Keskiarvo sijaintikunnan elinkeinoilmastoa koskevista väittämistä -

Maaliskuu 2007
Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 6: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

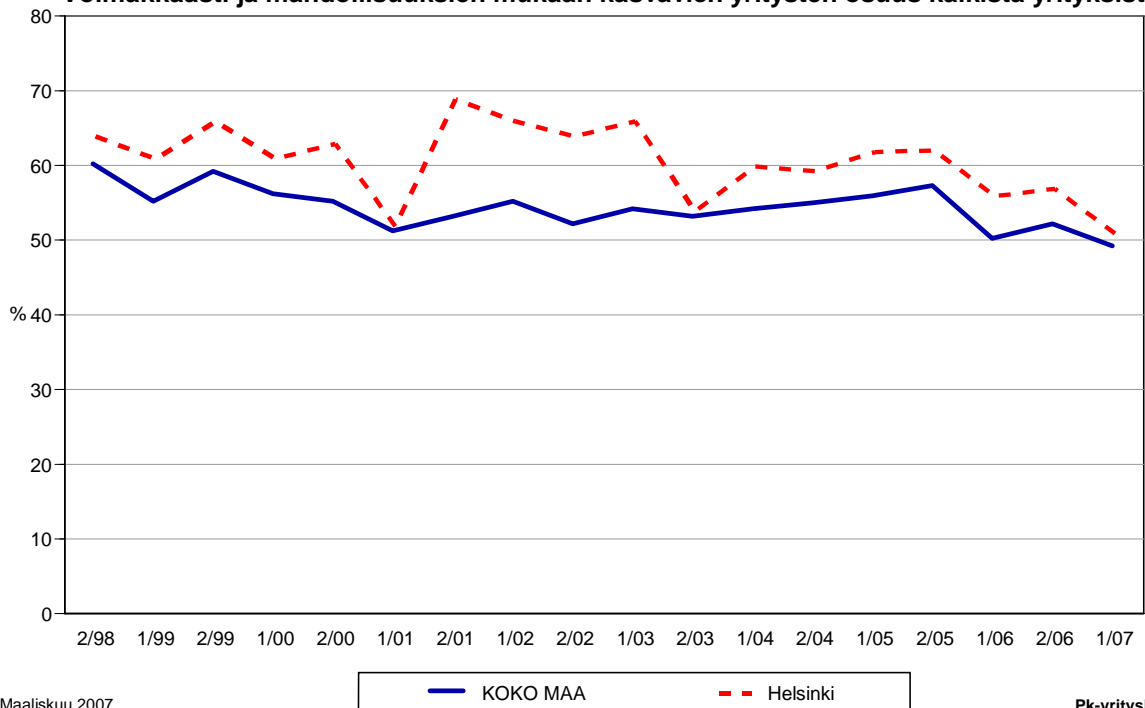
	KOKO MAA %	Helsinki %
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	9	11
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	40	40
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	32
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	16	15
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	2

Helsingissä on suhteellisesti hiukan enemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoiti kaksiprosenttia sekä koko maan että Helsingin pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä. Myös uusien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen sekä yhteistyön lisääminen muiden yritysten kanssa ovat tärkeimpien kasvukeinojen joukossa.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Helsingissä nyt yhteensä 51 prosenttia. Koko maan yrityksistä näitä on 49 prosenttia. Voimakkaasti kasvuhakuisten yritysten osuus on laskenut koko maassa hiukan, ja myös Helsingin alueella se on laskenut kolmen prosenttiyksikön verran. Kokonaisuutena kasvuhakuisten pk-yritysten osuus alueella on laskenut syksyn 2006 tilanteeseen verrattuna. Kasvuhakuisten osuus on hiukan laskenut koko maassa keskimäärin.

8. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS

- Voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien yritysten osuus kaikista yrityksistä -

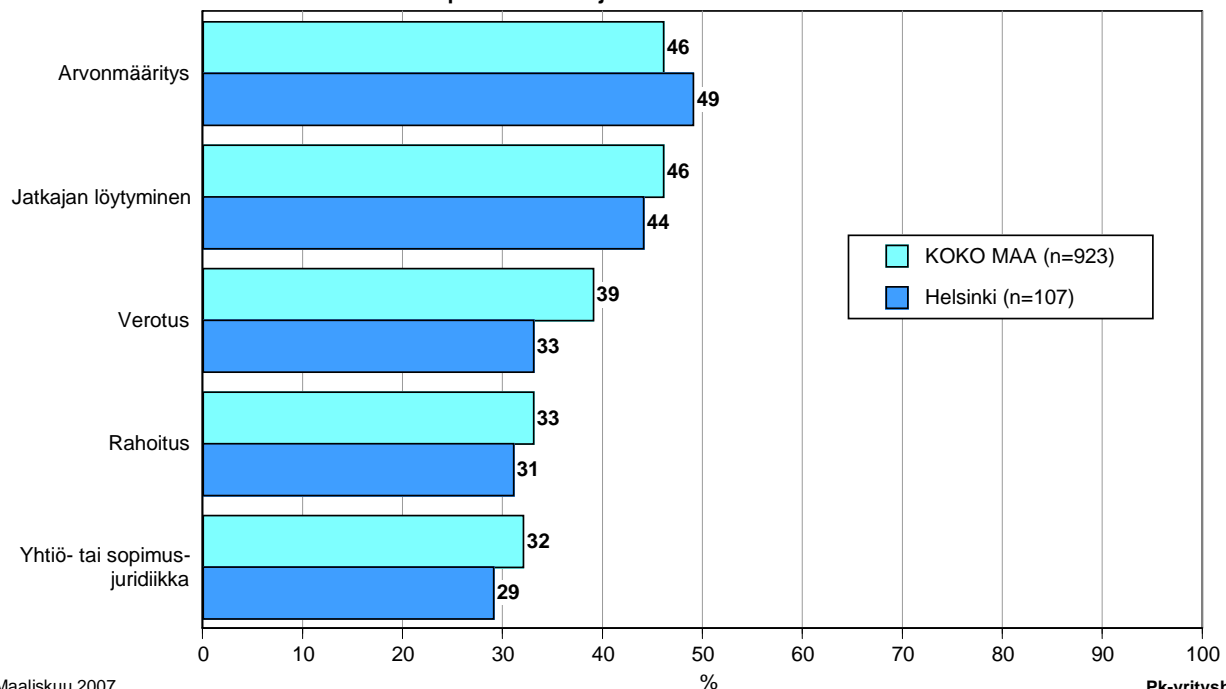
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 7: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Helsinki %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	67	71
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	9	11
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	13	11
Ei osaa sanoa	10	7

Helsingin alueella on sukupolven- tai omistajanvaihdos odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä. Suurimmat haasteet sukupolven- tai omistajanvaihdosta aikoville yrityksille Helsingin alueella ovat arvon määrittäminen ja jatkajan löytäminen.

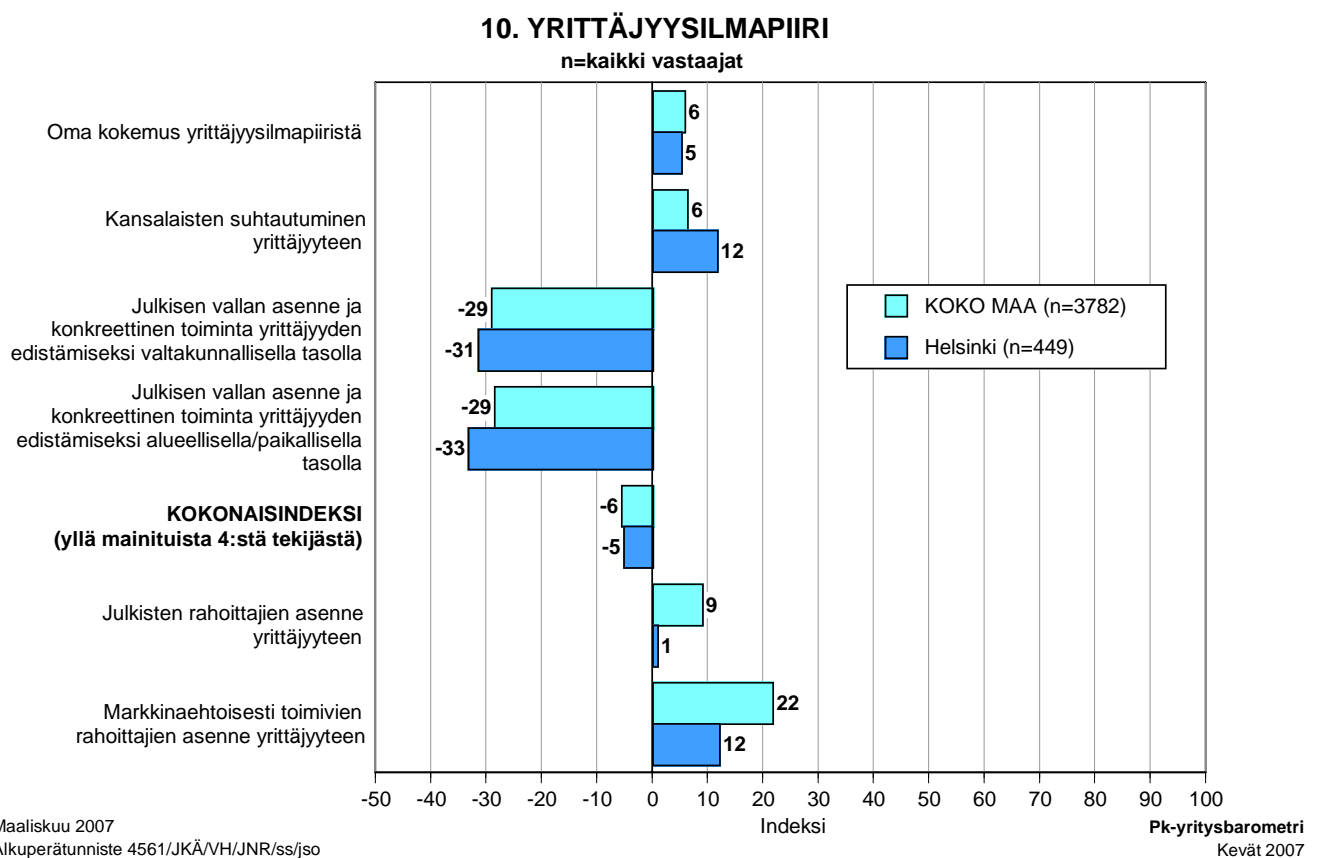
9. ODOTETTAVISSA OLEVAT ONGELMAT SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOKSEEN LIITTYVISSÄ ASIOISSA - Yritykset, joissa vaihdos odotettavissa lähimmän 5 vuoden aikana - n=sukupolven-/omistajanvaihdos viiden vuoden sisällä

10 Yrittäjyysilmapiiri

Koko maan keskimääräinen kokonaisindeksi yrittäjyysilmapiirille on negatiivinen -6, kun taas Helsingissä se on -5. Indeksien osatekijöistä oma kokemus yrittäjyysilmapiiristä sekä kansalaisten suhtautuminen arvioidaan positiivisiksi tekijöiksi. Julkisen vallan asenne ja toimet arvioidaan selkeästi negatiivisiksi sekä Helsingin että koko maan osalta.

Sekä julkisten että markkinaehtoisesti toimivien rahoittajien asenne yrittäjyyteen arvioidaan Helsingin alueella heikommaksi kuin koko maassa keskimäärin. Markkinaehtoisten rahoittajien asenne saa paremman arvioin julkiseen puoleen verrattuna sekä Helsingin alueella että koko maan tasolla.

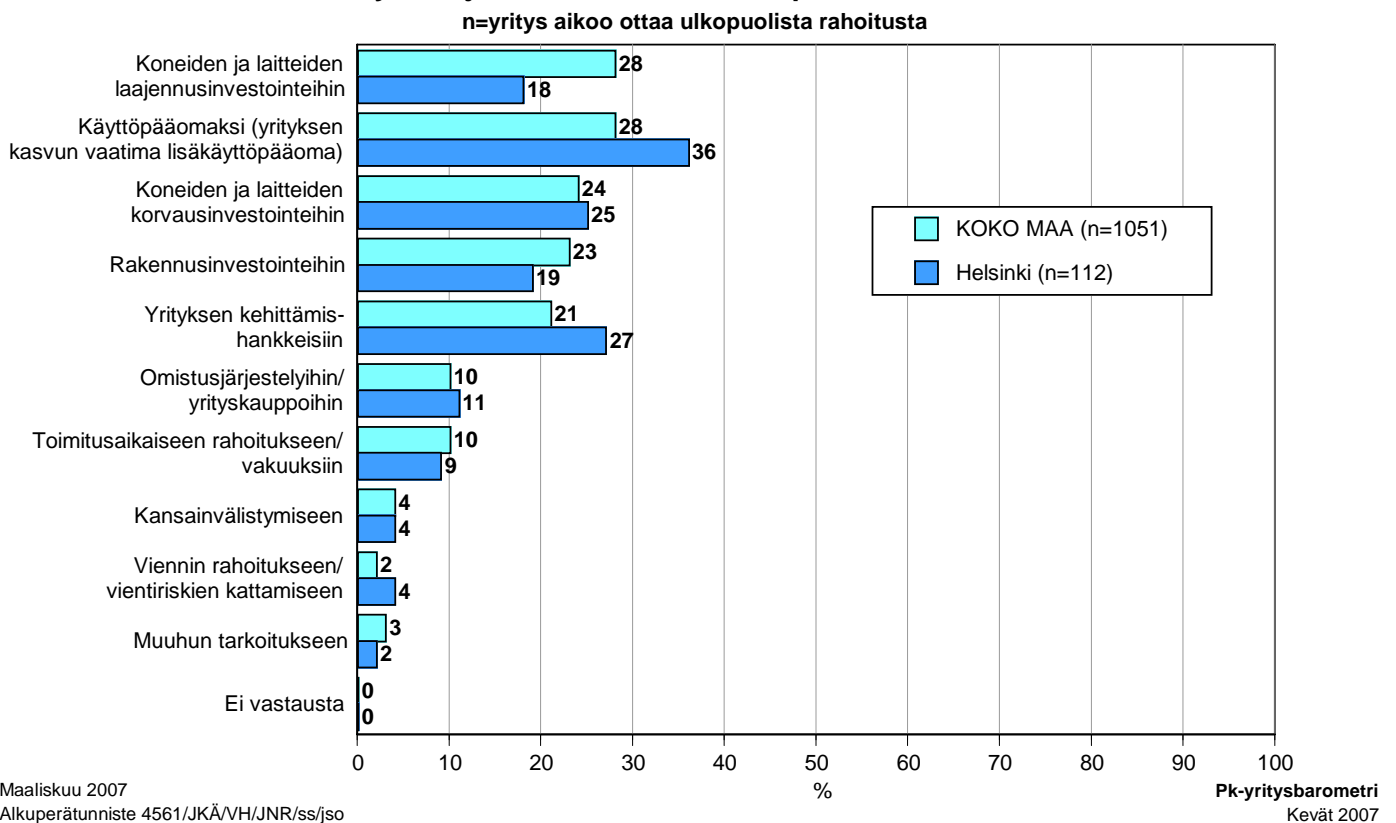

11 Pk-yritysten rahoitus

Helsingin alueen yrityksistä 30 prosenttia oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana, kun taas koko maassa näin oli tehnyt 32 prosenttia. Ehtojen kiristymistä luoton saannissa oli huomannut Helsingissä 22 prosenttia niistä yrityksistä, jotka olivat ottaneet ulkopuolista rahoitusta, ja koko maassa keskimäärin puolestaan 20 prosenttia.

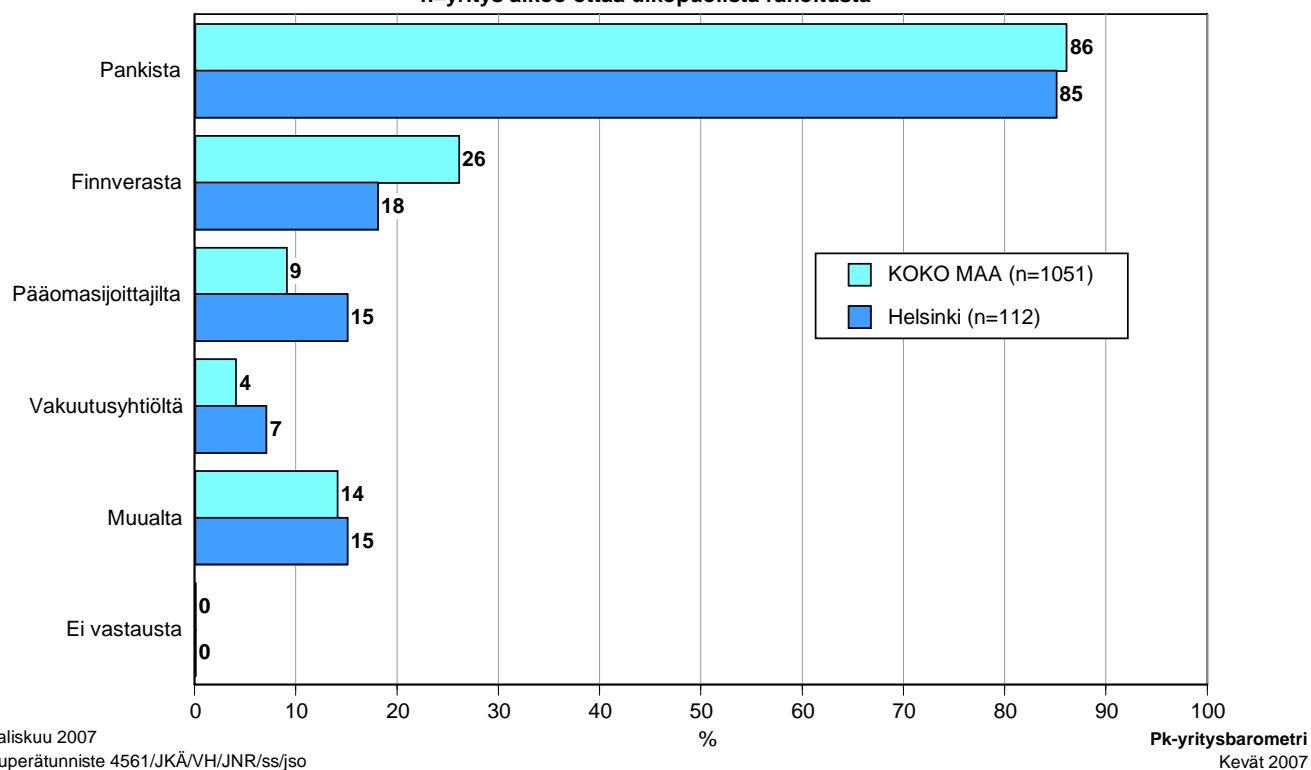
21 prosenttia Helsingissä toimivista pk-yrityksistä aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan vuoden aikana. Koko maan pk-yritysten keskuudessa ulkopuolista rahoitusta aikoo hankkia 25 prosenttia. Useimmiten alueen yritykset aikovat hankkia rahoitusta käyttöpääomaksi. Helsingin pk-yritykset aikovat hankkia ulkoista rahoitusta useimmiten pankista (85 %). Finnverasta rahoitusta aikoo hakea 18 prosenttia ja pääomasijoittajilta puolestaan 15 prosenttia alueen yrityksistä.

11. MIHIN KÄYTTÖTARKOITUKSEEN AIKOO OTTAA ULKOPUOLISTA RAHOITUSTA - Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -

12. MISTÄ AIKOO HAKEA RAHOITUSTA

- Yritykset, jotka aikovat ottaa ulkopuolista rahoitusta -
n=yritys aikoo ottaa ulkopuolista rahoitusta

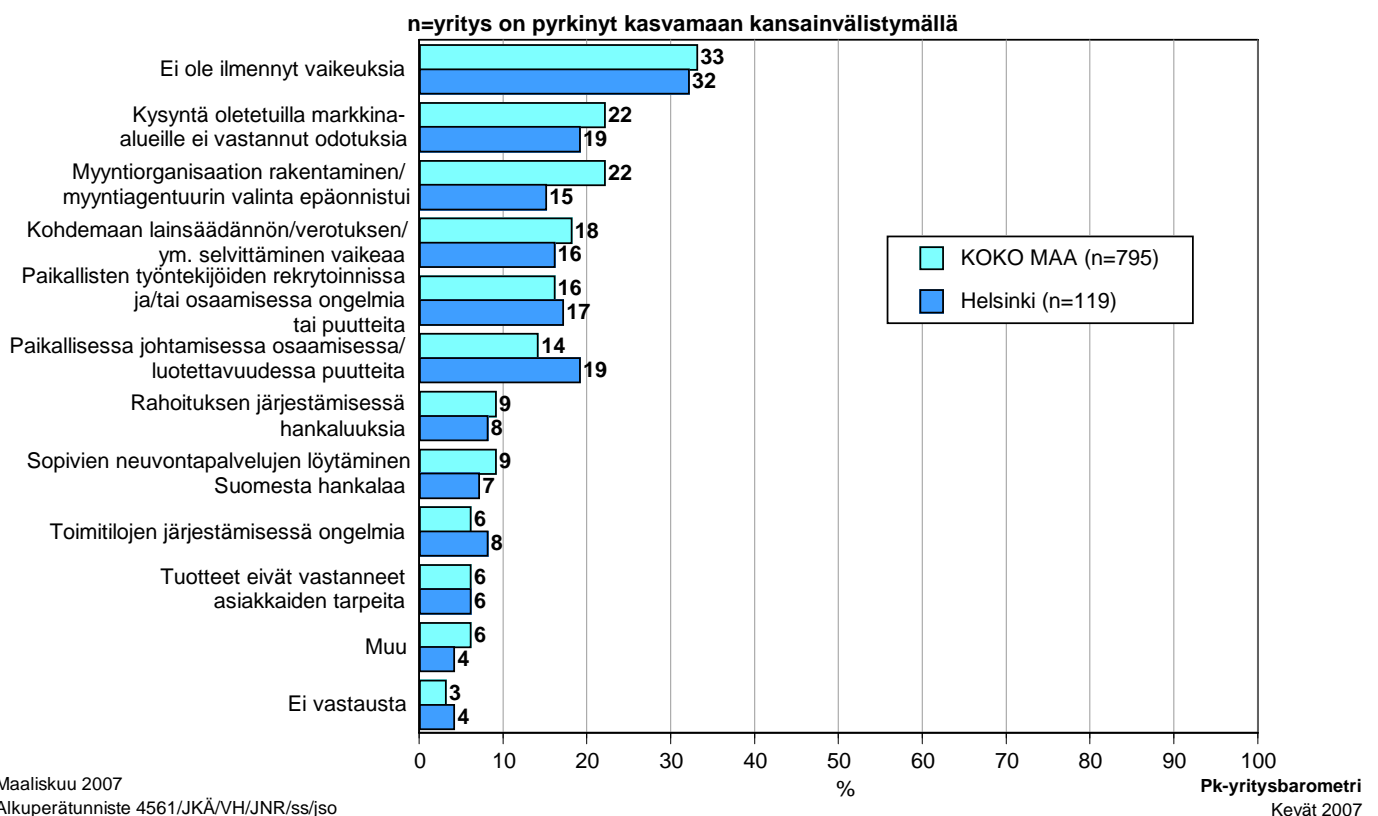

12 Pk-yritysten laajentuminen

Koko maan pk-yrityksistä 4 prosenttia ilmoittaa aikovansa perustaa tytäryhtiön ulkomaille seuraavan kolmen vuoden aikana. 6 prosenttia puolestaan aikoo perustaa tytäryhtiön kotimaahan. Helsingissä 7 prosenttia aikoo perustaa tytäryhtiön ulkomaille ja 6 prosenttia kotimaahan.

Helsingissä toimivista pk-yrityksistä 22 prosenttia on pyrkinyt kasvamaan kansainvälistymällä, kun taas koko maan pk-yrityksistä 18 prosenttia on tehnyt samoin. Eniten ongelmia helsinkiläisillä yrityksillä on ollut kysynnän kanssa sekä paikallisessa johtamisessa. Koko maan tasolla eniten ongelmia on ollut kysynnässä sekä myyntiorganisaation rakentamisessa. Niistä koko maan pk-yrityksistä, jotka ovat pyrkineet kasvamaan kansainvälistymällä, 33 prosentilla ei ollut ilmennyt odotettua suurempia vaikeuksia. Helsingin alueella vaikeuksia ei ollut ilmennyt 32 prosentilla kansainvälistyneistä pk-yrityksistä.

13. ONKO KANSAINVÄLISTYMISSÄ ILMENNYT VAIKEUKSIA/HANKALUUKSIA, JOTKA OVAT OLLEET ODOTETTUA SUUREMMAT

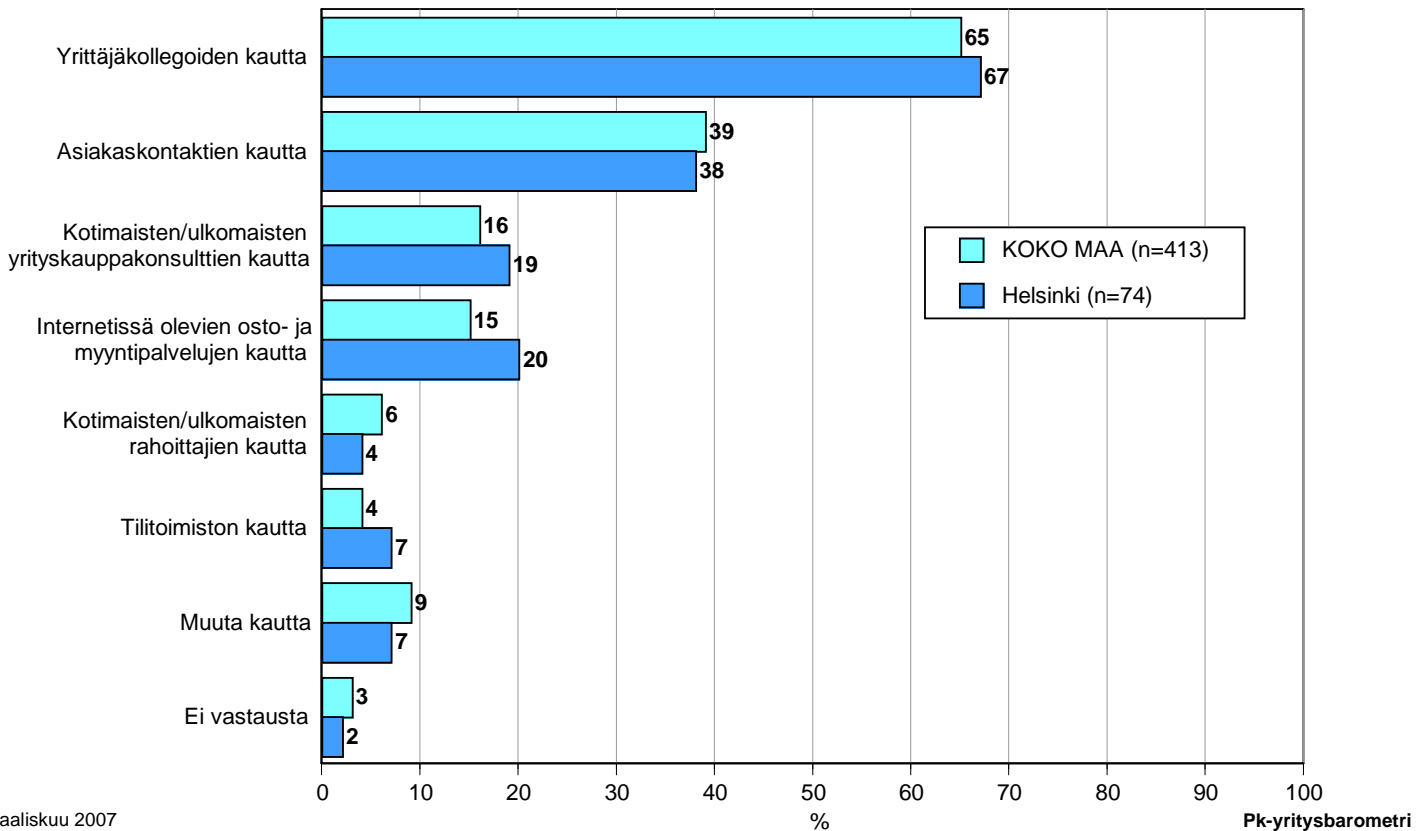

Koko maan pk-yrityksistä 7 prosenttia aikoo laajentaa toimintaansa yritysostoin kotimaassa ja 1 prosentti ulkomailla. Helsingin pk-yrityksistä 9 prosenttia aikoo laajentaa toimintaansa yritysostoin kotimaassa ja 3 prosenttia ulkomailla. Kaksi kolmasosaa yritysostoja kaavailevista aikoo löytää myytävänä olevat yritykset yrittäjäkollegoiden kautta. 39 prosenttia koko maan yritysostoja aikovista pk-yrityksistä ja 38 prosenttia Helsingin vastaavista yrityksistä käyttää asiakaskontaktejaan myytävänä olevien yritysten löytämiseen.

14. MISTÄ AIKOO LÖYTÄÄ MYYTÄVÄNÄ OLEVAN YRITYKSEN/YRITYKSET

n=yritys aikoo kasvaa yritysostoin

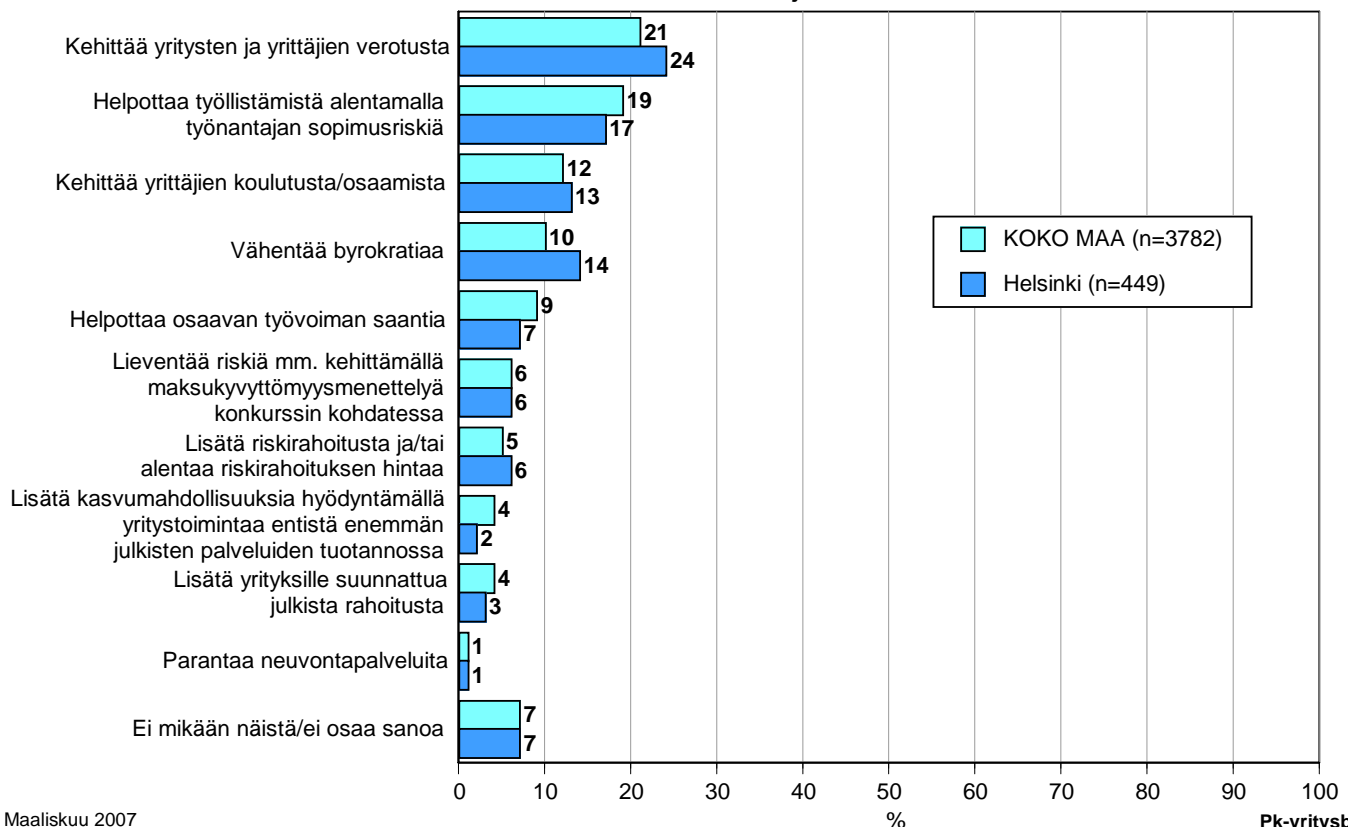

13 Pk-yritysten kasvun edellytykset ja innovaation esteet

Yritysten ja yrittäjien verotuksen kehittämistä sekä työnantajan sopimusriskin alentamista työllistämisen helpottamiseksi pidetään sekä koko maan että Helsingin pk-yritysten keskuudessa kahtena tärkeimpänä keinona yritysten kasvun kannustamiseksi. Neljännes Helsingin yrityksistä pitää verotuksen kehittämistä tärkeimpänä kasvun kannalta. Koko maassa näin ajatteli 21 prosenttia pk-yrityksistä.

15. YRITYSTEN KASVUN KANNALTA ON KAIKKEIN TÄRKEINTÄ

n=kaikki vastaajat

Maaliskuu 2007

Alkuperätunniste 4561/JKÄ/VH/JNR/ss/jso

Pk-yritysbarometri
Kevät 2007

Innovaatiotoiminnan kannalta kaikkein ongelmallisimpana pidetään sekä koko maassa keskimäärin että Helsingin alueella yritysten resurssipulaa. 39 prosenttia koko maan pk-yrityksistä ja 40 prosenttia Helsingin pk-yrityksistä mainitsi resurssipulan innovaatiotoiminnan ongelmallisimpana tekijänä.

16. INNOVAATIOTOIMINNAN KANNALTA KAIKKEIN ONGELMALLISINTA ON, ETTÄ...

